

VALORACIÓ DE LA PROPOSICIÓ DE LLEI PRESENTADA PEL GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES-JUNTS PER AVANÇAR PER MODIFICAR LA LLEI DE LA RGC

Comissió Promotora de la ILP per la RGC

Barcelona 5 de febrer de 2025

En data 14 de gener de 2025, el GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR ha presentat al Parlament de Catalunya una Proposició de llei ¹ per modificar la Llei 14/2017, de 20 de juliol, de la renda garantida de ciutadania.

També s'ha iniciat la tramitació de la Proposició de llei que, amb el mateix objecte, ha presentat el GRUP PARLAMENTARI COMUNS ².

La modificació de la Llei de la RGC és imprescindible des de fa molt temps per que la situació de pobresa a Catalunya continua creixent, s'ha cronificat per alguns sectors de la població i s'ha fet insuportable per a unitats de convivència amb moltes persones i sobretot per als infants.

Aquesta urgència en la modificació de la Llei de la RGC ha estat oblidada i endarrerida pel Parlament de Catalunya, com al seu dia ho va ser l'article 24.3. de l'Estatut d'Autonomia, que no va ser regulat per llei fins que va plantejar-se la Iniciativa legislativa popular per la RGC, que va ser l'origen de l'actual i vigent Llei de la RGC.

La necessària millora de la Llei de la RGC pot fer-se de diverses formes: modificar parcialment la Llei pel que fa a la taxa de cobertura -que la RGC sigui accessible per a més ciutadans i ciutadanes-, a la taxa de suficiència econòmica -que sigui més eficaç en la lluita contra la pobresa- i a l'eficiència en la gestió de la prestació de la RGC, o , com fa la Proposició de llei del Grup parlamentari SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR substituir íntegrament la Llei de la RGC actualment vigent, amb el mateixos objectius.

La Proposició de llei del Grup parlamentari SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR, ja des de l'Exposició de motius, s'afirma que es tracta de *“la nova Llei de la Renda Garantida de Ciutadania”*, i, a la Disposició derogatòria de la Proposició de llei *“es deroga la Llei 14/2017, de 20 de juliol, de la renda garantida de ciutadania”*; aquesta voluntat explícita de la Proposició de llei fa que, a l'hora d'avaluar-la, sigui

¹.- La Proposició de llei ha iniciat la seva tramitació al Parlament: [Detall d'un expedient](#).

².- La Proposició de llei ha iniciat la seva tramitació al Parlament: [Detall d'un expedient](#)

necessari tenir en compte algunes qüestions prèvies, tan de caràcter legal, com de caràcter fàctic/històric.

Les qüestions legals que ineludiblement s'han de tenir en compte són la regulació legal de la renda garantida de ciutadania a l'Estatut d'autonomia de Catalunya (EAC) i el necessari desplegament legal dels drets estatutaris, també d'acord amb l'Estatut d'autonomia.

Encara que siguin qüestions sabudes, de la lectura de la Proposició de Llei del Grup parlamentari SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR sembla necessari recordar que l'acord amb l'article 24.3. de l'EAC. *“Les persones o les famílies que es troben en situació de pobresa tenen dret a accedir a una renda garantida de ciutadania que els asseguri els mínims d'una vida digna, d'acord amb les condicions que legalment s'estableixen”*.

I que segons l'article 37 apartat 1 i 3 de l'EAC el dret a la RGC és un dels drets que *“ha de ser regulat per llei del Parlament”*³ i que les *“disposicions que dictin els poders públics de Catalunya han de respectar aquests drets i s'han d'interpretar i aplicar en el sentit més favorable per a llur plena efectivitat”*.

La qüestió fàctica que s'ha de tenir en compte és que la Llei 14/2017, de 20 de juliol, de la RGC, que ara es vol derogar, va ser el resultat d'una iniciativa legislativa popular que va acabar amb un llarg debat al sí del Parlament i amb un pacte polític en el que varen participar tots els grups parlamentaris, el Govern de la Generalitat i la Comissió promotora de la ILP per la RGC⁴.

I ara, de la lectura de la Proposició de llei, sembla que el Grup parlamentari SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR, que a la vegada és el que dona suport -en minoria- al Govern de la Generalitat, s'hagi oblidat -o potser es vol oblidar- d'aquestes ineludibles qüestions legals i fàctiques.

Abans de valorar amb un cert detall el contingut de la Proposició de llei presentada per Grup parlamentari SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR, volem avançar unes consideracions de caràcter general que, posteriorment, es contrastaran amb alguns dels continguts concrets de la Proposició de llei.

³ .- A l'Exposició de motius de la Proposició de llei s'afirma: *“L'existència d'una renda garantida de ciutadania, en sentit ampli, representa un mandat que l'article 24.3 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya encomana al legislador per tal de desenvolupar el sistema de protecció social català”*.

⁴.- En paraules de l'Exposició de motius de la Proposició de llei: *“Aquesta ILP va recollir 121.191 signatures i va tenir accés al Parlament de Catalunya durant la X Legislatura, però no fou fins a la XI Legislatura on es va poder signar l'Acord de l'5 de maig del 2017 entre la Comissió Promotora i el Govern i que donà l'impuls definitiu de la proposició que, una mica més endavant, va donar loc a la Llei 14/2017, del 20 de juliol, de la renda garantida de ciutadania”*.

La Proposició de llei presentada pel Grup parlamentari SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR :

- Vol evitar la discussió parlamentària i la regulació per llei d' aspectes essencials de la regulació del dret a la renda garantida de ciutadania.
- És clarament regresiva pel que fa al dret a la RGC regulat a la Llei 14/2017, de 20 de juliol.
- És manifestament insuficient per fer front i revertir la situació de pobresa que hi ha a Catalunya.

Dit això, i abans d' entrar en detall, també cal dir, que hi ha algunes -poques- previsions a la Proposició de Llei presentada pel Grup parlamentari SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR que suposen una millora parcial respecte a la regulació actual de la Llei 14/2017, de 20 de juliol.

LA PROPOSICIÓ DE LLEI DEL GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR VOL EVITAR LA DISCUSSIÓ PARLAMENTÀRIA I LA REGULACIÓ PER LLEI D' ASPECTES ESSENCIALS DE LA REGULACIÓ DEL DRET A LA RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA .

Formen part de "*la regulació essencial i el desenvolupament directe*"⁵ del dret a la RGC, i, en aquest sentit, cal que siguin regulats per llei del Parlament, entre altres les següents qüestions, **(a)** el caràcter de dret subjectiu de la prestació econòmica, **(b)** el dret d'accés -mesurat amb la taxa de suficiència-, **(c)** la suficiència econòmica de la prestació -mesurada per mitjà de la taxa de suficiència-⁶, **(d)** les circumstàncies que poden ocasionar la pèrdua del dret.

La Proposició de llei fa un us excessiu de la circumstància d' habilitar al Govern per què reguli reglamentàriament algunes qüestions essencials que afecten al dret d' accés i a la suficiència econòmica de la prestació de la RGC, i, d' aquesta forma, no només substreu al Parlament de la seva funció, sino que vulnera la reserva de llei continguda a l'EAC.

En aquest sentit -i a títol d' exemple- cal destacar les següents previsions de la Proposició de Llei del Grup parlamentari SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR:

⁵.- Article 37.3. de l'Estatut d' autonomia.

⁶.- L' actual Disposició adicional sisena de la Llei vigent -que la Proposició de llei vol eliminar, estableix: "*Informe general d'avaluació.- L'Administració de la Generalitat ha d'elaborar anualment un informe general d'avaluació de l'aplicació d'aquesta llei. Aquest informe ha de permetre avaluar la taxa de cobertura de la prestació i la seva suficiència econòmica*".

Primer.- En relació a qui té dret d' accés a la RGC, l' article 15 apartat 3 de la Proposició de llei faculta al Govern per què decideixi quan i com la RGC serà compatible amb les rendes i ingressos del treball a temps complet.

Segon.- En relació a la quantia de la prestació de la RGC, l' article 11 apartat 2 de la Proposició de llei, en relació als ingressos i rendes per acreditar el requisit d' accés, deriva al desenvolupament reglamentari la forma d'acreditació dels ingressos i patrimoni, així com la metodologia i regles aplicables per al seu còmput. De fet es suprimeix el període de còmput de 2 mesos immediatament anteriors a la sol·licitud de l'actual article 7 apartat d) sobre període durant el qual cal acreditar la carència de rendes i d'ingressos.

Tercer.- En relació a la quantia de la prestació de la RGC, l' article 17 de la Proposició de llei faculta al Govern per establir les diferents quanties de la RGC en funció de la composició de la unitat de convivència; de fet a aquest article només es regulen la quantia mínima i la quantia màxima, del 100% al 200% de l'IRSC; de moment no s'ha tingut accés a l'Annex 1, a que es refereix l' article 17 apartat 2 b). de la pròpia Proposició de llei.

No hi ha dubte que, a l' hora de redactar la Proposició de llei, el Grup parlamentari PSC-UNITS PER AVANÇAR, ha tingut la Llei basca de la renda de garantia d' ingressos, però no ha fet de forma molt parcialitzada; per exemple podria haver traslladat a la RGC de Catalunya la previsió que, al País Basc, garantitza que en cap cas les quanties de la prestació no seran inferiors a les quanties que es considera que delimiten la situació de risc de pobresa, i no ho ha fet.

Quart.- En relació a la quantia de la prestació de la RGC, l' article 17 apartat 4 de la Proposició de llei faculta al Govern per establir reglamentàriament altres possibles complements a la prestació de la RGC.

Cinquè.- En relació a en quines circumstàncies es pot perdre el dret a cobrar la RGC, l' article 15 apartat 3. de la Proposició de llei faculta al Govern per que mitjançant reglament es puguin determinar les condicions en les quals la superació en un exercici dels límits de rendes, establerts en l'apartat 2 de l'article 11 per aquesta causa no suposa la pèrdua del dret a la percepció de la renda garantida de ciutadania en l'exercici següent.

LA PROPOSICIÓ DE LLEI DEL GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR ÉS CLARAMENT REGRESSIVA PEL QUE FA AL DRET A LA RGC REGULAT A LA LLEI 14/2017, DE 20 DE JULIOL.

La voluntat de substituir en la seva totalitat la vigent Llei de la RGC obliga a analitzar quines són les novetats i sobretot que és allò que es modifica i que és allò que fins ara estava regulat i ara deixa d' estar-ho; i, a la vegada, també cal considerar com a regressiu no només allò que empitjora la regulació legal actual, sino que en allò que

no es millora la regulació legal també es retrocedeix en la mesura que creix i es cronifica la pobresa.

En aquest sentit -i a títol d' exemple- cal destacar les següents previsions de la Proposició de Llei del Grup parlamentari SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR:

Primer.- L' article 11 apartat 2 de la Proposició de llei, en relació als ingressos i rendes per acreditar el requisit d' accés, deriva al desenvolupament reglamentari la forma d'acreditació dels ingressos i patrimoni, així com la metodologia i regles aplicables per al seu còmput. De fet es suprimeix el període de còmput de 2 mesos immediatament anteriors a la sol·licitud de l'actual article 7 apartat d) sobre període durant el qual cal acreditar la carència de rendes i ingressos.

Segon.- Malgrat, si es tenen en compte els debats prèvis a l' aprovació de la Llei 14/2017, es pot considerar positiva la supressió de la prestació complementària d' activació i inserció, el fet que la Proposició de Llei vinculi la totalitat de la prestació de la RGC a seguir un pla d'inclusió social o laboral és clarament regresiu.

Tercer.- S' estableix un coeficient corrector -per disminuir la quantia de la prestació- quan en un mateix domicili resideixi més d'una unitat de convivència, de forma que la quantia de la prestació que correspongui mensualment a cada unitat de convivència es calcularà aplicant un índex corrector a la baixa del 15% a la quantitat que resulti del que es disposa en l'article anterior.

Quart.- Compte amb la Disposició Final Quarta, de la Proposició de Llei, sobre Prestacions complementàries, per que suprimeix l' apartat 3 de l' article 21 de la Llei de prestacions socials de caràcter econòmic, i es podria entendre com que la RGC no complementa les pensions de l' Estat que no siguin les no contributives.

Cinquè. La supressió de les obligacions ara regulades a les Disposicions addicionals sisena i setena de la Llei actual sobre l' Informe general d'avaluació i l' Informe d'aplicació i efectivitat, fa pensar que el Govern i l' administració estan tan convençuts de que tot ho fan be, que no cal que s' avaluin les seves polítiques públiques.

LA PROPOSICIÓ DE LLEI DEL GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR ÉS MANIFESTAMENT INSUFICIENT PER FER FRONT I REVERTIR LA SITUACIÓ DE POBRESA QUE HI HA A CATALUNYA.

En aquest sentit -i a títol d' exemple- cal destacar les següents previsions de la Proposició de Llei del Grup parlamentari SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR:

Primer.- En relació a la taxa de cobertura. No aprofitar la Proposició de llei per regular la compatibilitat de la RGC amb les rendes i ingressos del treball i, d' aquesta forma, fer front a la pobresa en el treball i incrementar la taxa de cobertura de la RGC és manifestament insuficient per fer front i revertir la situació de pobresa que hi ha a Catalunya.

Segona.- En relació a la taxa de cobertura. Deixar en mans de l'òrgan tècnic de gestió de la RGC la determinació de l'existència de situacions de necessitat es desconeixer que aquesta facultat correspon en exclusiva al treball social, i pot tenir com a conseqüència dificultar l'accés a la RGC a qui en tingui necessitat.

Tercera.- En relació a la taxa de suficiència. L'article 17 de la Proposició de llei només regula la quantia mínima i la quantia màxima, del 100% al 200% de l'IRSC, sense que existeixi cap previsió que garantitzi que en cap cas les quanties de la RGC no seran inferiors a les quanties que l'IDESCAT considera que delimiten la situació de risc de pobresa.

És un fet remarcable que la diferència de les quanties de l'IMV i la RGC cada any va disminuint com a conseqüència de l'increment de l'IMV i la congelació de l'IRSC; per l'any 2025 fins i tot la quantia de l'IMV per a unitats de convivència de 5 o més membres ja superarà la quantia de la RGC per les mateixes unitats de convivència.

També cal destacar que els estudis sobre la RGC encarregats pel propi Govern constaten que la quantia de la RGC és insuficient per treure de la situació de pobresa severa a les unitats de convivència amb més membres.

Quarta.- En relació a la taxa de suficiència En el mateix sentit són conegudes les dades sobre l'increment insuportable de la pobresa infantil, i el complement per infància de 50 euros mensuals per menors que es preveu a la Proposició de llei és, no només manifestament insuficient, sino que també és inexistent per la inmensa majoria d'infants pobres a Catalunya en la mesura que és incompatible amb el complement per infància de l'IMV, que té una quantia de 115 euros al mes per menor de 3 anys, 80,50 euros al mes per major de 3 i menor de 6 anys, i de 57,50 euros al mes per major de 6 i menor de 18 anys (quanties any 2024).

FINALMENT LA PROPOSICIÓ DE LLEI DEL GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR SUPOSA, EN ALGUNS ASPECTES, UNA MILLORA PARCIAL RESPECTE A LA REGULACIÓ ACTUAL DE LA LLEI 1472017, DE 20 DE JULIOL.

Quan la Proposició de llei millora la regulació actual de la Llei de la RGC ho fa de forma ambivalent, i, en aquest sentit, cal destacar -a títol d'exemple- les següents previsions de la Proposició de Llei del Grup parlamentari SOCIALISTES-UNITS PER AVANÇAR:

Primer.- La Proposició de llei millora el procediment per la sol·licitud i la resolució de la prestació de la RGC es clarifica i preveu que la persona sol·licitant sigui obligatoriament part activa en el procediment per tal de garantir-li els seus drets, encara que en alguns moments sembla més que es vulgui establir una obligació que d'un dret dels ciutadans: dret o obligació de compareixença.

Segona.- La Proposició de llei millora i clarifica el procediment de reintegrament de les prestacions indegudament percebudes, encara que es limita/reduïx en excés

la possible responsabilitat en la gestió de l'administració, que hauria d'excloure el reintegrament per part dels ciutadans i ciutadanes.

Tercer.- La Proposició de llei regula un procediment sancionador específic amb una graduació de les possibles infraccions i sancions, encara que algunes sancions siguin excessives i desproporcionades si es té en compte les persones destinatàries de la prestació de la RGC.

Dit en altres paraules el reconeixement de drets i garanties dels ciutadans i ciutadanes en la tramitació del procediment d'accés a la RGC i en la gestió administrativa de la prestació està condicionat i contaminat pel que sembla una desconfiança de l'administració cap als destinataris de la RGC; aquesta desconfiança cap als ciutadans es reflecteix també en previsions de la Proposició de llei que els penalitza.

Barcelona 5 de febrer de 2025